

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
SPECIALISTTANDVÅRDEN
2014-08-20

BILAGA 2A

**UTBILDNINGSPLAN
FÖR
SPECIALISERINGS-
TJÄNSTGÖRING I
ORAL PROTETIK**

SPECIALISTTANDVÅRDEN
TANDLÄKARHÖGSKOLAN
901 85 UMEÅ

Innehållsförteckning

ÖVERGRIPANDE MÅLSÄTTNING	3
HANDLEDARE	3
TEORETISK UTBILDNING.....	3
Vetenskapligt arbete.....	4
Vetenskaplig litteratur	4
Journal Club	4
Annan vetenskaplig litteratur	4
Seminarieprogram.....	5
Pedagogisk förmåga.....	5
Diplomkurser och övriga kurser.....	5
Litteraturlista	7
Möte med representanter för dentalbranschen	7
KLINISK UTBILDNING	7
Terapimöte protetik	8
Implantatmöte med ODR och käkkirurgi.....	8
Terapimöte med protetik och ortodonti	8
Terapimöte med parodontologi	9
Terapimöte med käkkirurgi-ortodonti-protetik	9
Dokumentationsfall inför slutförhöret	9
Rand- (el.sidoutbildning) i närliggande ämnen	9
Dokumentation av ST-aktiviteter	11

SPECIALISERINGS- TJÄNSTGÖRING I ORAL PROTETIK

ÖVERGRIPANDE MÅLSÄTTNING

Specialist- och Utbildningstandvården, Folktandvården i Västerbottens läns landsting, bedriver i samarbete med Institutionen för odontologi vid Umeå Universitet en programmerad Specialiseringstjänstgöring för tandvård i alla odontologiska specialiteter.

Utbildning av tandläkare till specialistbehörighet i oral protetik genomförs i enlighet med SOSFS 1993:4. Se också bilaga 1.

Under minst tre år skall ST-tandläkaren tjänstgöra inom huvudämnet oral protetik samt genomföra rand-/sidotjänstgöring. Den kliniska tjänstgöringen bör omfatta i genomsnitt 70 % av heltidstjänstgöring och består av klinisk verksamhet under handledning, terapiplanering, terapimöten och handledning av tandläkarstuderande samt administrativt arbete som är relaterat till patientbehandlingen. Till klinisk tjänstgöringstid räknas inte tid använd för deltagande i kurser. Klinisk utbildning i sidotjänstgöringsämnen kan genomföras i form av klinisk tjänstgöring och/eller kurser. Resterande tid ägnas åt teoretisk utbildning.

HANDLEDARE

ST- tandläkaren har dels en huvudhandledare (HH), dels kliniska handledare. HH har ansvar för såväl den kliniska som den teoretiska delen av utbildningen men ägnar huvuddelen av sin handledning åt den teoretiska delen. För närvarande är professor Margareta Molin Thorén huvudhandledare. Kliniska handledare är för närvarande ötl. Kenneth Borg, Hans Nilson, Mattias Pettersson, Kristina Ottosson, Stina Morén och Peyman Kelk. För all ST vid Tandläkarhögskolan i Umeå finns en studierektor och för närvarande har ötl. Hans Forsberg detta uppdrag.

TEORETISK UTBILDNING

Varje ST-tandläkare skall ha en individuell utbildningsplan, som upprättas av HH och ST-tandläkaren tillsammans. Denna utbildningsplan sammanställs i inledningen av tjänstgöringen efter det att ST-tandläkaren lämnat in en sammanställning av sin tidigare kliniska tjänstgöring, genomgångna kurser mm, som har betydelse för ST i oral protetik.

ST-tandläkaren skall en gång per termin ha utvecklingssamtal med HH. Vid detta möte skall bl.a. progressionen med avseende på uppsatta mål i utbildningsplanen följas upp. Även följande tas upp: Utbildningens verksamhetsmål, Resultat, Kompetens, Relation ST-tandl. / handledare och Arbetsmiljö/fysisk och social. Dessa samtal dokumenteras skriftligen. Dessutom har HH en gång i månaden ett samtal med resp. ST-tandläkare för att diskutera ev. problem eller frågeställningar som ST-tandläkaren har och för att se att utbildningsmålen kan uppnås inom den fastställda tidsramen.

I den teoretiska utbildningen ingår ett antal huvudmoment som redovisas nedan.

VETENSKAPLIGT ARBETE

Ett vetenskapligt arbete genomförs om ST-tandläkaren inte tidigare har en svensk doktors- eller licentiatexamen. Arbetet görs för att ST-tandläkaren skall tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt. Detta kan ske genom att delta i en senior protetikers vetenskapliga arbete eller som ett eget mindre arbete. Detta redovisas skriftligt och i form av en föreläsning i samband med att ST avslutas.

VETENSKAPLIG LITTERATUR

JOURNAL CLUB

ST-tandläkarna skall kontinuerligt bevaka och läsa vetenskapliga tidskrifter för diskussion i Journal Club. Tid för detta är torsdagar 10.00–12.00 varje vecka och onsdagar udda veckor 15.00–17.00. Följande tidskrifter skall bevakas:

The Journal of Prosthetic Dentistry (IP 1.72)

The International Journal of Prosthodontics (IP 1.62)

Journal of Oral Rehabilitation (IP 2.34)

The International Journal of Oral & Maxillofacial Implants (IP1.9)

Clinical Oral Implants Research (IP 3.43)

Periodontology (IP 4.012)

Dental Materials (IP 3.77)

En artikel skall presenteras och diskuteras varje vecka. Ett roterande schema görs för dessa presentationer. Dessa artiklar samlas i en pärm där datum för presentationen anges på artiklarna. Den som redovisat ansvarar för att artikeln sätts in i pärmen.

ANNAN VETENSKAPLIG LITTERATUR

Utöver ovan nämnda obligatoriska litteratur skall ST-tandläkaren kontinuerligt läsa vetenskaplig litteratur där artiklarna hämtas från den orala protetikens alla områden. Valet av artiklar görs av HH tillsammans med ST-tandläkarna. Utöver att tillägna sig själva

innehållet i artiklarna ger det träning i att kritiskt granska och värdera vetenskaplig litteratur. De lästa artiklarna samlas i en pärm och datum för genomgången anges.

SEMINARIEPROGRAM

ST-tandläkarna skall hålla ett eget seminarium per termin. Ämne för dessa seminarier bestäms i samråd med HH. Senast en vecka för själva seminariet får alla ST-tandläkare 2-4 artiklar att läsa i förväg. Den som ansvarar för seminariet ger en cirka 15 min lång introduktion i form av en Power-Pointpresentation där huvudinnehållet i artiklarna presenteras. Därefter följer en diskussion under cirka 20 min där bl.a. frågeställningens relevans, studiens vetenskapliga kvalitet och kliniska nytta diskuteras.

Till detta kommer seminarier som hålls av externa föreläsare. Målsättningen är att det arrangeras ett sådant seminarium per termin. ST-seminarier ges också av föreläsare verksamma vid Tandläkarhögskolan.

Varje månad har institutionen vanligtvis ett forskningsseminarium. I samråd med HH bestäms om ST-tandläkaren skall delta i något eller några av dessa.

I vissa fall bör ST-tandläkaren delta i andra specialiteters seminarier eller föreläsningar. Detta bestäms i samråd med HH. Varje termin arrangeras ett "Fallseminarium" där alla specialiteter presenterar var sitt fall för en gemensam diskussion och deltagande i detta är obligatoriskt.

PEDAGOGISK FÖRMÅGA

I Socialstyrelsens föreskrifter anges att pedagogisk utbildning och träning skall ingå i samtliga specialiseringstjänstgöringar. I specialiseringstjänstgöringen i oral protetik sker detta genom att ST-tandläkaren går kursen Klinisk handledning och tjänstgör i Utbildningstandvården en halv dag per vecka under minst en termin. Att ansvara för och hålla egna seminarier ger också pedagogisk träning liksom presentation av egna patientfall vid terapimöten, ronder och liknande.

ST-tandläkaren skall om möjligt hålla en studentföreläsning för tandläkarstuderande inom ramen för grundutbildningen. Val av föreläsningämne görs i samråd med HH och kursansvarig i grundutbildningen professor Margareta Molin-Thorén. Underlag till föreläsningen liksom bildmaterial erhåller ST-tandläkaren från ordinarie föreläsare.

DIPLOMKURSER OCH ÖVRIGA KURSER

När det nedan anges att en kurs är obligatorisk skall detta inte tolkas som att om en ST-tandläkare av något skäl (t.ex. sjukdom) inte har gått en obligatorisk kurs så behöver detta inte innebära att vederbörande ST-tandläkare inte anses ha uppnått de uppsatta utbildningsmålen. De kunskaper som en "missad" kurs skulle ha gett får då inhämtas på annat sätt. HH ansvarar för att så sker. Å andra sidan skall, om tillfälle erbjuds, ST-tandläkaren garanteras deltagande i de kurser som beskrivits som obligatoriska.

Obligatoriska diplomkurser	Tidpunkt
Käk- och ansiktsprotetik	Se TLFs kursprogram
Odontologisk materialvetenskap/Teknologi	Se TLFs kursprogram
Toxikologi	Meddelas av HH
Psykologi/Psykiatri	Se TLFs kursprogram
Gerodontologi	Se TLFs kursprogram
Parodontologi	Se TLFs kursprogram
Klinisk oral fysiologi	Se TLFs kursprogram

Övriga obligatoriska kurser	Tidpunkt
Panoramaröntgen, poängkurs	Se institutionens kursprogram
Dentoalveolar- och Implantatkirurgi för allmäntandläkare, poängkurs	Se institutionens kursprogram
Implantatprotetik för allmäntandläkare, poängkurs	Se institutionens kursprogram
Näringslära	Meddelas av HH
Klinisk handledning	Se schema för ST-seminarier
Litteratursökning	Anmälan till medicinska biblioteket
Statistik	Anordnas för ST. Meddelas av HH
Kurs i klinisk fotografering	Se schema för ST-seminarier.

ST-tandläkaren skall till avdelningschefen i i god tid lämna in kursansökan och avdelningschefen avgör om deltagande i den aktuella kursen är möjligt utifrån verksamheten i övrigt. Deltagande i kurser utöver ovan nämnda beviljas inte. Under sin ST kan ST-tandläkaren ges möjlighet att besöka en nationell ämneskonferens eller motsvarande. Denna får pågå under högst tre dagar och till en kostnad av högst 10 000:-

LITTERATURLISTA

A textbook of fixed Prosthodontics: the Scandinavian approach	Editors: Stig Karlsson, Krister Nilner, Bjørn L. Dahl
Protetik i det försvagade bettet: en resa i Henry Beyrons fotspår	Annika Torbjörner och Bo Fransson
Textbook of Removable Prosthodontics: the Scandinavian Approach	Editors: Margareta Molin Thorén och Johan Gunne
Etik i tandvården	Erwin Bischofberger
Äldretandvård	Gunilla Nordenram & Göran Nordström
Allt är inte guld som glimmar IV	Bengt Furberg och Curt Furberg
Digitala kliniken	Martin Janda
FONETIK OCH PROTETIK (SSPD)	Sture Lundqvist & Per Lindblad
ORAL PROTETIK I NORDEN (SSPD)	Asbjörn Jokstad, Johan Gunne, Flemming Isidor, Einar Ragnarsson & Aune Raustia
KOMBINATIONSPROTETIK (SSPD)	Margareta Molin & Bengt Öwall

MÖTE MED REPRESENTANTER FÖR DENTALBRANSCHEN

Om tid finns tid hålls två företagsmöten per termin. Dessa äger i möjligaste mån rum onsdagar udda veckor 15.00–17.00 efter överenskommelse med HH.

KLINISK UTBILDNING

Utbildningstjänstgöringen baseras på eget kliniskt arbete inom huvudämnet och randutbildning/sidoutbildning (alt. teoretisk kurs) inom angränsande ämnen. Vid patientbehandling skall det i princip alltid finnas en klinisk handledare vid kliniken. Som klinisk tjänstgöring räknas även tjänstgöring i Utbildningstandvården med maximalt två ”pass” per vecka.

Fastställande av terapi sker genom terapiplanering och presentation av terapiförslag vid terapimöten. Ett antal forum för terapidiskussioner finns. Dessa presenteras nedan.

TERAPIMÖTE PROTETIK

Patientfallen presenteras vid dessa möten. Särskild lista finns i sköterskeexpeditionen för anmälan av patientfallen. Terapimöte i protetik hålls varje tisdag kl. 08.00-10.00, vanligtvis i biblioteket 8 tr. byggnad 1D. Se vidare bilaga 2

IMPLANTATROND MED ORAL DIAGNOSTISK RADIOLOGI OCH KÄKKIRURGI

Patientfall med implantatprotetiska frågeställningar presenteras. Särskild lista finns i sköterskeexpeditionen för anmälan till dessa möten. Implantatmöten hålls udda veckor onsdagar 14.00–15.00 i ODR:s rondrum, 7 tr., byggnad 1A.

Patienten har inför dessa möten oftast varit planerad vid protetiska terapimöten. Panoramaröntgenbild och profilröntgenbild av tandlösa, bör finnas med då fallen skall presenteras.

TERAPIMÖTEN MED PROTETIK OCH ORTODONTI

Terapimöten tillsammans med ortodonti hålls jämna veckor onsdagar 15.00–16.00. Lokal meddelas inför varje ny termin. Särskild lista finns i sköterskeexpeditionen för anmälan till dessa möten. Om inga fall är anmälda ställs mötet in.

TERAPIMÖTEN MED PARODONTOLOGI

ST-tandläkarna deltar i gemensamma terapimöten med ST-tandläkare i parodontologi. Vid dessa möten deltar även specialister i resp. ämnen. Tidpunkter och lokal för dessa terapimöten meddelas inför varje ny termin. Dessa möten får inte ”krocka” med de kliniska lärarnas möten inom ämnet protetik som hålls av professor Margareta Molin-Thorén.

TERAPIMÖTEN MED KÄKKIRURGI-ORTODONTI-PROTETIK

En ST-tandläkare deltar åt gången, efter överenskommelse med HH, vid dessa möten under en termin. Möten hålls jämna veckor onsdagar 14.00–15.00.

Dessa möten får inte ”krocka” med de kliniska lärarnas möten inom ämnet protetik som hålls av professor Margareta Molin-Thorén.

Om fall skall presenteras på mötet skall patienten via mejl anmälas till ansvarig käkkirurg, som också kan informera om hur presentationen skall ske. Presentationen skall innehålla panorama- och profilröntgenbilder. Helst skall även en kefalometrisk analys finnas.

Presentationen får inte läggas på ett USB-minne

Om möjligt skall varje ST-tandläkare i oral protetik minst en gång under sin ST tillsammans med ortodontist/ST-tandläkare i ortodonti utföra en kefalometrisk analys, gärna på en ”egen” patient.

DOKUMENTATIONSFALL INFÖR SLUTFÖRHÖRET

Totalt skall minst tjugo fall dokumenteras och av dessa skall ett antal (5-8) presenteras vid slutförhöret. Dessa fall skall sammanställas kontinuerligt och presenteras löpande under utbildningen i samband med möten torsdagar kl. 10.00–12.00 och onsdagar udda veckor kl. 15.00–17.00. Nätverket för specialisttjänstgöring i oral protetik, Diagonalen, har angivit vilka delar som skall tas upp i dokumentationen.

Varje ST-tandläkare skall se till att man kontinuerligt *alltid* har ett fall som man kan visa i samband med ovan nämndas möten. Detta gör att patientfall kan presenteras när tid finns till förfogande. Följande dokumentation skall finnas:

1. Anamnes
2. Status
3. Röntgen
4. Foto
5. Gipsmodeller (i förekommande fall)
6. Prognos
7. Epikris: a) före, b) under och c) efter

Därutöver skall följande rubriker finnas:

8. Kontaktorsak
9. Terapidiskussion
10. Genomförd terapi
11. Egna reflektioner
12. Två referenser.

Ingen typ av ”invisning” förekommer av behandlade patienter men HH eller någon av de kliniska handledarna kan i samråd med ST-tandläkaren besluta att kalla in patienter för revisionskontroller för att bilda sig en uppfattning om hur behandlingen har utfallit. HH försöker att kontinuerligt följa ST-tandläkarna i deras kliniska verksamhet.

När patientfallen översändes till den som skall biträda huvudhandledare (”examinatorn”) vid slutförhöret ska även en kopia av patientfallen lämnas till sekr. Marie Nystedt som avidentifierar och kodar fallen samt lägger in dem på gemensam server G:// i VII.

RAND- ELLER SIDOUTBILDNING I NÄRLIGGANDE ÄMNEN

Parodontologi (är tillika obligatorisk diplomkurs)	Diplomkurs samt deltagande i avd för parodontologis terapimöten under en termin.
Klinisk oral fysiologi (är tillika obligatorisk diplomkurs)	Diplomkurs
Oral Diagnostisk Radiologi	Panoramaröntgen - behörighetskurs med diagnostisk fördjupning, 8.0 hp. Dessutom klinisk tjänstgöring ett pass/vecka under en termin.
Käkkirurgi	Implantatprotetik för allmäntandläkare, 11.0 hp. Om möjligt närvara vid operation av en "egen" implantatpatient.
Ortodonti	Deltagande i terapimöten oral protetik-ortodonti kontinuerligt under hela tjänstgöringstiden.
Endodonti	Konsultationer med specialist i endodonti i samband med endodontiska frågeställningar.

DOKUMENTATION AV ST-AKTIVITETER

ST-tandläkaren skall noga dokumentera samtliga aktiviteter som har med specialiseringstjänstgöringen att göra, d v s. terapimöten, föreläsningar, egna och andras seminarier, lästa vetenskapliga artiklar, övriga litteratur, kurser mm. ST-tandläkaren ska föra sin egna ”elektroniska loggbok” eller på så sätt som sker i samråd med HH. När det gäller klinisk tjänstgöring kan hänvisning göras till schemat i T4.

Denna Utbildningsplan är ursprungligen framtagen av Per Tidehag och Johan Gunne år 2010 och har senast reviderats av Margareta Molin Thorén.

Bilaga 1

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:4) skall specialistutbildningen i oral protetik leda fram till särskilt stora kunskaper och färdigheter i samtliga förekommande protetiska behandlingsmetoder, samt till goda kunskaper i psykologiska reaktions- mönster i samband med oralprotetisk behandling. Utöver detta skall specialistutbildningen leda fram till kunskaper inom ett antal andra områden. Dessa anges nedan och också på vilket sätt kunskaperna inhämtas.

Bettfysiologi	FoVi-kurs i Klinisk oral fysiologi
Endodonti	Konsultationer i samband med patient- behandling under hela ST
Gerodontologi	Diplomkurs
Odontologisk radiologi	Tjänstgöring ½ dag per vecka under en termin.
Odontologisk teknologi	Diplomkurs
Oral kirurgi	FoVi-kurs i käkkirurgi för allmäntandläkare
Ortodonti	Gemensamma terapidiskussioner varannan veckan under hela ST
Parodontologi	Diplomkurs och gemensamma terapi- diskussioner var tredje vecka under hela ST
Geriatrik	Diplomkurs
Psykologi/psykiatri	Diplomkurs
Toxikologi	Diplomkurs eller motsvarande

Specialiseringstjänstgöringen skall också leda fram till kunskaper i tandvårdsplanering, hälsoekonomi, profylaktik och epidemiologi. Detta sker genom seminarier, föreläsningar eller relevant kurslitteratur.

Bilaga 2

TERAPIMÖTE PROTETIK

Vid mötet skall patientfallet vara förberett enligt följande lista:

1) Anamnes, 2) status, 3) röntgen, 4) kliniska foto och 5) studiemodeller, vid behov inslagna i artikulator.

ST-tandläkaren skall vid mötet kunna presentera patienten fullständigt och:

1. Ge ett helhetsintryck/en beskrivning av patienten
2. Efter en inledande presentation komma fram till den aktuella frågeställningen.
3. Presentera ett eget terapiförslag
4. Om möjligt – koppla ihop med litteraturen / ge förslag på referens.

Loggbok över terapimöten skall upprättas. Boken är gemensam för avdelningen och i boken skall samtliga patienter föras in som behandlas vid terapimötet. Följande skall dokumenteras:

1. Datum
2. Patientens namn och personnummer
3. Behandlande tandläkare
4. Kort sammanfattning
 - a) Terapi
 - b) Vad som skall hända
 - c) Uppgift för ST, t.ex. upprätta kostnadsförslag med diagnoskoder, gör konstruktionsplan etc.
 - d) När skall uppföljning ske?
 - e) Konsultationer tillsammans med handledare?

Bilaga 3

ST- BEHANDLINGAR I PROTETIK (140818)

Tillstånd/diagnoser	Protetiska behandlingar
Total tandlöshet ÖK	Total plattprotes Implantatstödd täckprotes Implantatstödd fullbro
Total tandlöshet UK	Total plattprotes Total plattprotes myodynamisk Implantatstödd täckprotes Implantatstödd fullbro
Partiell tandlöshet ÖK/UK Friändstandlöshet	Avtagbar ppp temporär Avtagbar ppp skeletterad Kombinationsprotetik Tandstödd extensionsbro Implantatstödd bro Implantatstödd extensionsbro Tand- & implantatstödd bro
Flertandslucka ÖK/UK	Tandstödd bro Tandstödd extensionsbro Implantatstödd bro Implantatstödd extensionsbro Emaljretinerad bro Avtagbar ppp skeletterad Kombinationsprotetik
Entandslucka ÖK/UK	Tandstödd bro Implantatstödd krona Emaljretinerad bro Luckslutning ort – terapiplanering
Tandslitage ÖK och/eller UK Med stödznor i sidopartier	
Tandslitage ÖK och/eller UK Utan stödznor i sidopartier	
Djupbett Utan stödznor i sidopartier	
Prenormalt bett Utan stödznor i sidopartier	
Defekt efter tumörresektion	Obturatorprotes, Resektionsprotes
Total eller partiell tandlöshet	Implantatstödd protetik efter kirurgisk guidning

Partiell tandlöshet

Tand- eller implantatstödd protetik
efter ortodontisk förbehandling

Partiell tandlöshet eller stora defekter
På enskild tand hos barn eller ungdom

Tand eller implantatstödd protetik
(Juvenil protetik)